

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo

Autoriteti i Aviacionit Civil i Kosovës
Autoritet Civilnog Vazduhoplovstva Kosova
Civil Aviation Authority of Kosovo

**IZVEŠTAJ O
JAVNOJ KONSULTACIJI ZAINTERESOVANIH STRANA
BR. 1/2012**

5. septembar 2012. godine

I. OPŠTI DEO

Ovaj izveštaj urađen je u skladu sa zahtevima iz Administrativnog uputstva br. 01/2012 o postupku javne konsultacije zainteresovanih strana, u vezi sledećih nacrta pravilnika Autoriteta za civilno vazduhoplovstvo (ACV):

- Uredba o izmenama i dopunama Pravilnika br. 01/2008 o aerodromima
- Uredba o odobrenim aerodromima
- Uredba o operacijama sa lakim mikro vazdušnim letelicama
- Uredba o uslovima i načinu korišćenja zmajeva i paraglajdera

Ovi nacrti uredbi bili su u postupku javne konsultacije od 13. do 27. avgusta 2012. godine. Dobijanje komentara i primedbi od zainteresovanih strana na te nacрте uredbi izvedeno je primenom postupka predviđenog u članu 5.3 Administrativnog uputstva br. 01/2012 (napismene konsultacije) imajući u vidu da nisu ispunjeni uslovi za organizovanje sastanka sa zainteresovanim stranama kao što je propisano u članu 5.4 Administrativnog uputstva br. 01/2012.

ACV je pažljivo ocenila i analizirala svaki komentar odnosno predlog dat u vezi sa nacrtima uredbi u javnoj konsultaciji sa zainteresovanim stranama.

II. DOBIJENI KOMENTARI I ODGOVORI ACV-a

Pozivu za javnu konsultaciju sa zainteresovanim stranama odozvala su se četiri fizička lica, koja su dala svoje primedbe i predloge preko službene elektronske pošte ACV-a. Redosled razmatranja komentara i predloga sačinjen je na osnovu kalendarskog redosleda njihovog prijema odnosno dobijanja predloga stranaka preko elektronske pošte.

U daljem tekstu dat je pregled dobijenih primedbi i predloga u izvornom obliku, onako kako su poslani i primljeni u ACV-u za svaki nacrt pravilnika, dok su u sažetom obliku predstavljene primedbe date u vezi sa tekstom nacrta pravilnika bez doticnog komentara:

- **Nacrt Uredbe o izmenama i dopunama Pravilnika br. 01/2008 o aerodromima**

Nema komentara.

- **Nacrt Uredbe o odobrenim aerodromima**

1. (Član 13.) Nacrt pravilnika

“(Operator ili vlasnik aerodroma u slučaju fizičkih promena na aerodromu dužan je da podnese zahtev upotpunjen sveukupnom potrebnom dokumentacijom za dobijanje dozvole od ACV-a pre nego što započne sa izgradnjom ili vršenjem promena na aerodromu. Postupak za podnošenje zahteva i davanje saglasnosti na promene na odobrenim aerodromima treba da bude otprilike sličan postupku predloženom u POGLAVLJU 1”.

U članu 27, Obaveštenja i podnošenje izveštaja, piše sledeće:

27.3 Operater aerodroma treba unapred obavestiti ACV o svakom razvoju ili promeni fizičkih karakteristika odobrenih aerodroma, uključujući i podizanje novih zgrada i izmene postojećih zgrada ili vizuelnih pomagala. *“(Ovako izgleda kao nedovoljno!)”*
(Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KHAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

1. Odgovor ACV-a:

Prema članu 27.3 Uredbe za odobravanje aerodroma i na osnovu dokumenta 9774 ICAO „Priručnik za izdavanje sertifikata za aerodrom“ Poglavlje 3, član 3D7, pre svake izgradnje odnosno pre svake izmene fizičkih karakteristika, uključujući izgradnju novih zgrada i izmene na postojećim zgradama ili na vizuelnoj opremi, operator aerodroma mora o tome što pre da obavesti ACV.

Izgradnja ili promene fizičkih karakteristika na odobrenim aerodromima mogu da budu takvi da nisu ni od kakvog uticaja na bezbednost operacija do onih koji se smatraju rizičnim i/ili utiču na promenu postupaka rada i održavanja i za koje je potrebno uraditi procenu rizika i/ili aeronautičku studiju. U zavisnosti od vrste izgradnje ili promena na fizičkim karakteristikama, ACV će postupiti u skladu sa internim postupcima tako da obezbedi bezbedne operacije.

Svaka izgradnja ili promena na fizičkim karakteristikama na odobrenom aerodromu mora da bude u skladu sa zahtevima iz člana 6.2 Nacrta Uredbe.

Pored toga, ACV je objavila tehničku publikaciju o radovima na aerodromu „TP-08 radovi na aerodromu“ u kojoj su detaljno opisana uputstva za rad za one koji su uključeni u bilo kakvu izgradnju ili fizičko menjanje, na način koji neće da ugrozi nacionalne i međunarodne zahteve o bezbednosti vazdušnih operacija.

2. (Član 19.)

Usvajanje Priručnika za usluge i rad na aerodromima od ACV-a

ACV će usvojiti Priručnik za usluge i rad na aerodromima i sve njegove dalje izmene, pod uslovom da ispunjavaju zahteve propisane u ovom poglavlju.

„To treba da se prilagodi sa ovom pravilnikom!”

(Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

2. Odgovor ACV-a:

Priručnik za usluge i rad na aerodromima treba da bude deo zahteva za izdavanje sertifikata za aerodrom (član 5.2 Uredbe br. 1/2008 o aerodromima), dok se za odobrenje aerodroma ne traži Priručnik za usluge i rad na aerodromima već postupci za rad i održavanje aerodroma (član 5.2 Nacrta pravilnika o odobrenim aerodromima).

U Poglavlju 2, odnosno u članovima 14. i 15. Uredbe o odobrenim aerodromima, navedeno je da operator aerodroma treba da dostavi ACV-u jedan upotpunjen i tekući primerak postupka rada i održavanja aerodroma i operator treba da obavesti ACV što pre je moguće u slučaju većih izmena koje operator namerava da izvrši u tim postupcima.

Na osnovu internih postupaka, ACV može da zatraži od operatora dodatnu dokumentaciju tako da obezbedi da postupci rada i održavanja aerodroma budu u potpunosti u skladu sa zahtevima te Uredbe (član 6. stav 2, tačke b) i c)).

3. „I ovaj d-pravilnik je isto tako urađen na dobrom nivou. Polazeći od okolnosti u zemlji smatram daje ispravno da ACVK preuzme i odgovornost za odobravanje i nadzor i nad onim vazдушnim oblastima koja se koriste za sportsku avijaciju! Ali ako pogledamo evropsku praksu i ovaj deo spada pod nadležnost odnosnih federacija!“. Pogledajte: <http://www.ehpu.org/>; <http://www.epfu.eu/accueil/bienvenue.html>; <http://www.europe-air-sports.org/about-us/our-objectives/>; <http://www.fallschirmsportverband.de/>; <http://www.ballon.eu/> itd. Pored toga, u budućnosti biće potrebno da se pravno uredi i letovi balonom i skokovi sa padobranom! (Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

3. Odgovor ACV-a:

Uredba o odobrenim aerodromima proističe iz odgovornosti utvrđenih u Zakonu br. 03/L-051 o civilnom vazduhoplovstvu, u članu 61.2, članu 72. i članu 74. („Službeni glasnik“ Republike Kosovo, Godina III, br. 28, od 4. juna 2008. godine).

- Nacrt Uredbe o uslovima za korišćenje zmajeva i paraglajdera

4. (Član 2) Značenja izraza

Uneti skraćenicu FAK (Kosovska vazduhoplovna federacija, Federata Aeronautike e Kosovës) zvanični sportski vazduhoplovni organ u značenja izraza u Nacrtu Uredbe za uslove i način korišćenja zmajeva i paraglajdera.

4. Odgovor ACV-a:

Ovaj Nacrt Uredbe ne govori o Kosovskoj vazduhoplovnoj federaciji, tako da nije potrebno da se u deo sa značenjima izraza unese i opis FAK-a.

5. (Član 13) Visina leta

„13.3 Zmajeve i paraglajderi treba da lete na visini ili „horizontalnoj udaljenosti“ od najmanje 50 metara (150 stopa) iznad mostova, puteva, železnice, električnih vodova, ski liftova, antena i raznih drugih struktura i grupa ljudi“.

(Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

Rezime: U članu 13.3 Nacrta Uredbe br. Xx/2012 o uslovima i načinu korišćenja zmajeva i paraglajdera da se dodaju reči „odnosno horizontalna udaljenost“.

5. Odgovor ACV-a:

Na osnovu Aneksa 2 Čikaške konvencije, „horizontalna udaljenost“ koristi se za klasifikaciju vazdušnog prostora i udaljenosti od oblaka (vidljivost).

6. (Član 16.) Neophodna oprema

Rezervni padobran: Letači zmajeva ili paraglajderane smeju da lete na visinama većim od 10- („50“) metara iznad zemlje ako letelica ili pilot nemaju rezervni padobran. (Komentar postavio Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).
(Komentar postavio Fadilj Grguri, Aeroklub Priština, 24. avgusta 2012. godine u 09:46 sati).

Rezime: U članu 16.1 (b) Nacrta Uredbe br. Xx/2012 o uslovima i načinu korišćenja zmajvea i paraglajdera menja se visina sa 10 m na 50 m.

6. Odgovor ACV-a:

Nacrt Uredbe utvrđuje minimalne uslove u pogledu opreme. Utvrđena visina od 10 metara je predviđena za praktičnu obuku u uzdizanju i spuštanju koja se između ostalog praktikuje i na visinama od 1 do 5 metara. Međutim, ništa ne sprečava operatora da bude opremljen padobranom u svakom trenutku.

7. Rezime: U članu 16.1 b) zameniti reči prepakivanje padobrana od „1 put godišnje“ u dva puta godišnje.

7. Odgovor ACV-a:

ACV je u svojim uredbama propisala minimalne zahteve tako da deo koji glasi „ili češće ako je tako odredio proizvođač“ pokriva ovaj zahtev.

8. (Član 16.) Neophodna oprema

„Štitnik za kičmu: U toku leta, osoba koja upravlja zmajom ili paraglajderom treba da nosi atestirani štitnik za kičmu, osim u slučajevima u kojima je predviđeno da se sletanje obavi na vodi (npr. obuka iz bezbednosti)“. (Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KHAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

8. Odgovor ACV-a:

Nacrt Uredbe utvrđuje minimalne zahteve u pogledu opreme. Zaštitnik za kičmu nije predviđen ni u jednom aneksu Čikaške konvencije (ICAO). Međutim, ništa ne sprečava operatora letelice da koristi zaštitnik za kičmu kao dodatnu opremu u toku samih letova.

9. Rezime: U članu 20.1 izmeniti godine života učenika za pilota sa 15 na 16 godina. (Predlog dao Fadilj Grguri, Aeroklub Priština, 24. avgusta 2012. godine u 09:46 sati).

9. Odgovor ACV-a:

Aneks 1 Čikaške konferencije utvrđuje granicu od 16 godina kao minimalnu starost za dobijanje letačke dozvole, s tim da isti član dopušta mogućnost pohađanja teorijskog dela i prakse za osposobljavanje pilota i od 15 godina, što je u duhu Aneksa 1, ICAO.

10. (Član 21) Neophodno iskustvo

„3 leta od kojih svaki u trajanju od najmanje 2 sata. „(Kako je moguće leteti u trajanju od 2 sata nekom letelicom bez motora – ako se ne računa mogućnost korišćenja termoklinala?“. (Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KHAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

10. **Odgovor ACV-a:**

Komentar sam daje odgovor.

11. Komentar tj. predlog: U članu 22.1 izmeniti uslov u pogledu godina života za dobijanje licence sa 16 na 18 godine. (predlog dao Fadilj Grguri, Aeroklub Priština, 24. avgusta 2012. godine u 09:46 sati).

11. **Odgovor ACV-a:**

Aneks 1 Čikaške konvencije utvrđuje najmanji starosni uzrast od 16 godina za dobijanje letačke dozvole.

12. Komentar tj. predlog: Da se izmeni član 27.4 tako da tekst „uvek treba da nose sa sobom napismeno ovlašćenje instruktora leta“ glasi „uvek treba da ima instruktazu daje instruktor ili neki licenciran pilot sa iskustvom“. (Predlog dao Fadilj Grguri, Aeroklub Priština, 24. avgusta 2012. godine u 09:46 sati).

12. **Odgovor ACV-a:**

Član 27 nacrta Uredbe propisuje obaveze u pogledu nošenja dokumenata i njihovo davanje na uvid na proveru, drugim rečima, radi se o dokumentaciji.

13. Komentar tj. predlog: Da se izmeni član 31.1 tako da tekst „bez datuma isteka važenja“ glasi „produžava se svakih 5 godina“. (Predlog dao Fadilj Grguri, Aeroklub Priština, 24. avgusta 2012. godine u 09:46 sati).

13. **Odgovor ACV-a:**

Članovi 31.2 i 31.3 bliže propisuju utvrđene uslove i iskustvo na osnovu kojih se utvrđuje i vreme važenja licence.

14. Komentar tj. predlog: U članovima 35.2 i 36.2 izmeniti uslov u pogledu godina života za prijavljivanje za licencu sa 18 na 20 godina. (Predlog dao Fadilj Grguri, Aeroklub Priština, 24. avgusta 2012. godine u 09:46 sati).

14. Odgovor ACV-a:

Aneks 1 Čikaške konvencije utvrđuje minimalni uzrast od 16 godina za dobijanje letačke dozvole. Uz dodavanje na taj starosni uzrast kao i na uslov za posedovanje letačke dozvole još najmanje 2 godine pre prijave za polaganje ispita, time minimalni starosni uzrast ostaje 18 godina.

15. „Ova d-uredba veoma dobro uređuje ovu oblast, ali jedino što nije predvideo je osnivanje FEDERACIJE LETAČA NA ZMAJU ILI PARAGLAJDERU, što je inače praksa u Evropi, pošto bi ta federacija preuzela neke od nadležnosti slično nadležnostima federacije za lake mikro letelice! Posetite internet stranicu: <http://www.ehpu.org/>“. (Predlog dao Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

15. Odgovor ACV-a:

To je van ovlašćenja ACV-a, da osniva federacije ili aeroklubove u različitim oblastima opšte avijacije, što međutim ne sprečava inicijative koje preduzmu pojedinci ili organizacije na osnivanju različitih federacija ili aeroklubova.

- Nacrt Uredbe o operacijama sa lakim mikro letelicama

16. (Član 2) Značenja izraza i skraćenice
„Inspektor Vazduhoplovne federacije (IVF) - označava lice koje je odgovorno za obavljanje inspekcije i merenje buke u vezi sa izdavanjem ili obnavljanjem dozvole za letenje „za laku mikro letelicu“, u ime Vazduhoplovne federacije i u skladu sa standardima koje je utvrdila ACV.“

(Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

Rezime: U članu 2 Nacrta Uredbe br. Xx/2012 o radu sa lakim mikro letelicama, kod značenja izraza za inspektora Vazduhoplovne federacije dodati reči „za laku mikro letelicu“.

16. Odgovor ACV-a:

To se podrazumeva, jer nacrt pravilnika definiše rad sa lakim mikro letelicama.

17. „Laka mikro letelica / Klasa 4: Žirokopter - označava žirokopter koji ispunjava sledeće tehničke kriterijume: maksimalna kontinuirana snaga je manja ili jednaka 45 kW po jednom sedištu ili 60 kW za 2 sedišta (videti član 6. stav 6.1.4, tačku a); maksimalna snaga je manja ili jednaka 60 kW po jednom sedištu ili 75 kW za 2 sedišta (videti član 6. stav 6.1.4, tačku a) ; maksimalna težina letelice je manja ili jednaka 300 kg po jednom sedištu ili 450 kg za 2 sedišta (videti član 6. stav 6.1.4, tačku a) !), ta masa može da se poveća do 5% za letelicu koja je opremljena sistemom padobrana; opterećenje rotora pri maksimalnoj težini treba da bude između 4,5 i 12 kg/m²“.

(Sugestiju dao Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

17. Odgovor ACV-a:

Prihvata se sugestija i biće ugrađena u konačan tekst Nacrta Uredbe.

18. (Član 2) Periodična letačka obuka (PFT – „TPF“)

Komentar tj. predlog: U članu 2. Nacrta Uredbe br. Xx/2012 o radu sa lakim mikro letelicama, značenje skraćenice za periodičnu letačku obuku (PFT) treba izmeniti u „TPF“.

(Predlog dao Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

18. Odgovor ACV-a:

Praksa ACV-a je da opis značenja skraćenica bude na standardizovanom jeziku avijacije, na engleskom, sve u cilju izbegavanja zabune u pogledu njihovog značenja, kao npr. VFR, IFR, itd. Ista praksa primenjena je i u ovom Nacrtu Uredbe.

19. „MTOM (Maximum Takeoff Mass – maksimalna masa pri uzletanju) – označava gornju granicu dozvoljenje mase pri uzletanju za sve moguće slučajeve“ .

(Sugestiju izneo Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

19. Odgovor ACV-a:

Prihvata se sugestija i biće ugrađena u konačan tekst Nacrta Uredbe.

20. (Član 3.) Opšte odredbe

„3.8 Obaveštenje o izveštavanju o događajima važi za lake mikro letelice u skladu sa Uredbom br. 1/2009 o izveštavanju o događajima u civilnoj avijaciji. Obaveštenje o izveštavanju za ACV preko obrazaca autorizovanih za tu namenu u skladu sa Uredbom br. 1/2009. (O događajima koji se dese treba da se obavesti i Komisija za istragu aeronautičkim incidentata i aksidenata (KIAIA))“.

(Predlog dao Avdi J. Šalja, član KIAIA, od 27 avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

20. Odgovor ACV:

Obaveštenje o izveštavanju o događajima propisano je u Uredbi ACV-a br. 1/2009.

21. (Član 5) Vazduhoplovna federacija

„5.1 ACV može da izda saglasnost za osnivanje nekomercijalne Vazduhoplovne federacije na nivou države za upravljanje letačkom obukom, za izdavanje letačkih dozvola za let lakih mikro letelica, za odobrenje vazduhoplovnih oblasti za delatnost letačke obuke (*Da li bi to bilo pravo koje bi federacija preuzela i za izdavanje saglasnosti i za nadzor nad vazduhoplovnim oblastima koje će se koristiti za rad sa lakim mikro letelicama?!*) i za opštu inspekciju lakih mikro letelica. (*Kako i ko će imati mandat da organizuje i vrši nadzor nad sportskim takmičenjima –*

nacionalnim šampionatima i slično.?!)". (Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

21. Odgovor ACV-a:

Ta nadležnost pripadaće Vazduhoplovnoj federaciji Kosova, na osnovu Zakona o sportu u sklopu MKRS.

22. Napomena: U članu 6.1.4 Nacrta Uredbe br. Xx/2012 o radu sa lakim mikro letelicama (odnosno vazduhoplovnim sredstvima) brisati izraz „vazduhoplovni“.

(Predlog dao Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

22. Odgovor ACV-a:

Greška u toku pisanja, prihvaćena napomena.

23. (Član 7.) Operativni uslovi

„7.2 Letovi se mogu izvoditi samo uz VFR u periodu od izlaska do zalaska sunca, dok se letovi u klasama D, E, F i G u vazдушnom prostoru mogu izvoditi u skladu sa meteorološkim uslovima vidljivosti (VMC) (*vidljivost, udaljenost od tačke u kojoj se javljaju oblaci i oblaka je jednaka ili veća od minimalne određene udaljenosti*).“ (Predlog dao Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

Rezime: U članu 7.2 Nacrta Uredbe br. Xx/2012 o radu sa lakim mikro letelicama, izbrisati reči „samo kad je vidljivost najmanje 5 km“ i dodati reči „u skladu sa meteorološkim uslovima vidljivosti (VMC) (vidljivost, udaljenost od tačke u kojoj se javljaju oblaci i oblaka je jednaka ili veća od minimalne određene udaljenosti)“.

23. Odgovor ACV-a:

Aneks 2 Čikaške konvencije definiše pravila za vizuelno letenje („VFR“).

24. “7.3.a Prilikom poletanja, preleta (en route) i sletanja, letovi ne mogu da se izvode na horizontalnoj udaljenosti manjoj od 150 metara iznad naseljenih mesta, ni na 300 metara od gusto naseljenih mesta, uključujući mesta sa vikend naseljima i mesta namenjenih za boravak u kampovima kao i velike otvorene prostore namenjene za veća okupljanja ljudi“.

7.3.b Minimalna dozvoljena visina za letove:

Iznad naselja ili mesta okupljanja ljudi iznosi 1000 stopa (300 m) iznad objekata odnosno najviše prepreke u krugu prečnika od 600 m.

Iznad slobodne odnosno nenaseljene zone može se leteti najniže 500 stopa (150 m) samo letelicama bez motora i samo tamo gde neće biti nikakvog rizika od leta. Nije dozvoljeno leteti ispod telefonskih linija, mostova i drugih vrsta nadzemnih vodova.

Akrobatski letovi mogu se izvoditi samo na otvorenom prostoru i na visinama ne manjim od 1500 stopa (450 m) AGL. Letovi na visinama manjim od 1500 stopa mogu se izvoditi samo ako to u posebnim prilikama dopusti ili odobri nadležni organ.

Tranzitni letovi (en-route) letelicama sa motorom mogu se izvoditi na visinama ne manjim od 600 m (2000 stopa) iznad površine zemlje ili vode dok iz bezbednosnih razloga nije potrebno da se leti na većim visinama.

Za letove sa posebnom namenom nadležni organ može da dozvoli odnosno napravi izuzetak za neki specijalan let ili više takvih letova ako je to neophodno i ako se time ne narušava javni red ni javna bezbednost."

Komentar tj. predlog: U članu 7.3 Nacrta Uredbe br. Xx/2012 o radu sa lakim mikro letelicama, brisati reči „više ili“, i dodati reči „7.3.b Minimalna dozvoljena visina za letove: Iznad naselja ili mesta okupljanja ljudi iznosi 1000 stopa (300 m) iznad objekata odnosno najviše prepreke u krugu prečnika od 600 m. Iznad slobodne odnosno nenaseljene zone može se leteti najniže 500 stopa (150 m) samo letelicama bez motora i samo tamo gde neće biti nikakvog rizika od leta. Nije dozvoljeno leteti ispod telefonskih linija, mostova i drugih vrsta nadzemnih vodova. Akrobatski letovi mogu se izvoditi samo na otvorenom prostoru i na visinama ne manjim od 1500 stopa (450 m) AGL. Letovi na visinama manjim od 1500 stopa mogu se izvoditi samo ako to u posebnim prilikama dopusti ili odobri nadležni organ. Tranzitni letovi (en-route) letelicama sa motorom mogu se izvoditi na visinama ne manjim od 600 m (2000 stopa) iznad površine zemlje ili vode dok iz bezbednosnih razloga nije potrebno da se leti na većim visinama. Za letove sa posebnom namenom nadležni organ može da dozvoli odnosno napravi izuzetak za neki specijalan let ili više takvih letova ako je to neophodno i ako se time ne narušava javni red ni javna bezbednost."

(Predlog dao Avdi J. Šalja, član KHAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

24. Odgovor ACV-a:

Aneks 2 Čikaške konvencije definiše minimalnu visinu tokom leta u skladu sa pravilima o vizuelnom letu („VFR“).

25. (Član 8.) Obuka letačke posade

- e) „Kandidat mora da prođe praktičnu obuku u izvođenju Vazduhoplovne federacije od najmanje 15 sati leta sa dvojnim komandama (dualni let) i najmanje 5 sati samostalnog leta (solo let); (Da li samo Federacija vrši školovanje pilota ili to može da se radi i u aeroklubovima i pilotskim školama?!)"

(Pitanje postavio Avdi J. Šalja, član KIAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

25. Odgovor ACV-a:

Školovanje pilota vrši se u aeroklubovima i licenciranim školama za pilote, nad čijim radom nadzor vrši Vazduhoplovna federacija Kosova.

26. „Ova d-uredba veoma dobro pokriva ovu oblast, jedina stvar koja još treba da se uradi je izrada pravilnika za izgradnju i održavanje lakih mikro letelica. Osim toga,

ostali komentari mogu da se neposredno ugrade u d-pravilnik".(Predlog dao Avdi J. Šalja, član KHAIA, 27. avgusta 2012. godine u 15:36 sati).

26. Odgovor ACV-a:

Uslove za izgradnju ili održavanje letelica utvrđuje sam proizvođač.

27. Podizanje visine leta na 10000 stopa. Iznad nivoa zemlje (AGL) (Predlog dao BH, u ime Vazduhoplovne federacije Kosova, 21. avgusta 2012. godine u 14:36 sati).

27. Odgovor ACV-a:

Nacrt Uredbe o radu sa lakim mikro letelicama, opremi i letačkim dozvolama u članu 6.1.5 kod minimalnih zahteva u pogledu opreme na letelici ne određuje bliže opremu za dodatni kiseonik, koja je obavezna na letovima u kojima je atmosferski pritisak ispod 700 hPa (10.000 stopa) što znači da će povećanje visine leta na 10.000 stopa iznad nivoa zemlje da prekorači granicu za visinu koja je utvrđena u Aneksu 6 na ICAO.

III. ZAKLJUČAK

U toku faze jave konsultacije sa zainteresovanim stranama u vezi sa Nacrtima Uredbi iz tačke I ovog izveštaja, razmotreno je ukupno 27 primedbi ili komentara koji su primljeni od 13-27. avgusta 2012. godine.

Od tih primedbi ili komentara koje je primila ACV, u četiri (4) su date primedbe za otklanjanje grešaka ili za dopunu teksta (komentari br. 9, 17, 19, 22) koje su ugrađene u konačnu verziju teksta odnosnih nacрта Uredbo. Na sve druge komentare dati su adekvatni odgovori.

Izveštaj su pripremili:

Odeljenje za bezbednost letova
Odeljenje za aerodrome
Kancelarija za pravna i regulatorna pitanja